

davkarijah se govori in tudi uraduje vedno več v magjarskem jeziku; v Medjimurji baje uže nekoji plebanoši pridigujejo magjarski. Ubogi Hrvati, politika bana Pejačevića je čudna!

Vnanje države. Nemški cesar, stari Viljelm, prišel je nedavno svoje 86. leto. Čestitali so mu od vseh strani, najznamenitneje pa ruski car, ki ga je imenoval svojega prijatelja in zaveznika. Bismark hoče na vse pretege samotrže s tobakom vladi priboriti, pa Nemci se mu povsod ustavljajo. — V Poznanskem Nemci Poljake silno ponemčjujejo. — Ruski car namerava obiskati avstrijskega cesarja in se potem v Moskvo preseliti, kder se da kronati. Judom se prepoveduje, na kmetih stanovati in krščene hlapce in dekletke imeti. Mnogo Judov se išče v sveto deželo. Prav imajo, naj le gredo v sv. deželo. — Bolgarski knez odposlal je sijajno poslaništvo v Belgrad, čestitat novemu srbskemu kralju. — Italijani imajo zaporedom rabuke delavcev in nemaničev, v Mesini, Palmanovi in blizu Neapolja so županstvom uradnice razdjali; papež so proglasili 7 novih kardinalov. — Francoska vlada je po žandarjih dala na den sv. Benedikta pridne menihe Benediktine v samostanu Solesmes ugrabiti in iztirati. V Tuniško vdrlo je 7000 Arabov, orožja jim je baje turški sultan poslal. — V severni Ameriki so več časa živeli Mormoni, ter je vsak mož imel po 10—30 žen. Grdo vlačugarstvo je republikanska vlada sedaj strogo prepovedala.

Za poduk in kratek čas.

Mostar.

II. Sultan je toraj podaril za zidanje cerkve ugodni prostor in še 50 kesah grošev, kar neki znaša v našem denaru do 3000 fl. Očetje frančiškani so mi pravili, da je od inostrancev največ pripomagal k stavbi pobožni l. 1878 umrl nadvojvoda Franc Karol, oča našega svetlega cesarja. Posebne zasluge pa si je pridobil za to svetišče tedanji Mostarski vladika prečastni fra Angjeo Kraljevič, ki je meseca avgusta l. 1879. v Konjici o priliki vizitacije nagloma umrl, in je bil tudi tam, obžalovan in objokovan od svojih škofljanov, pokopan. Po zunanji in notranji opravi in pripravi zasluži cerkva, da je stolna, škofvska katedrala. Vladika sicer ne biva za vsem v Mostaru, ampak dobre pol ure izven mesta v samotnem Vuko- ali Subodolu v priprostem, ednonadstropnem dvoru, ki ga je omislil l. 1847. biskup Barišič. Ne daleč od škofvske rezidence na strmem griču leži katoliško pokopališče, obdano z debelim, visokim zidom. Prav ličnih nagrobnih spomenikov nikakor ne manjka. Napisi so vsi slovanski, izjemši dva italijanska, od katerih se eden glasi: „Qui riposa Leopoldina Bonvicino, nata Manich, passò a miglior vita il dì due marzo 1869. Che iddio le accordi l'eterna pace. — Tu počiva

L. B. rojena Manich, preselila se je v bolje življenje 2. dne marca 1869. Bog jej dal večni mir.“ Hercegovaški so skoro vsi, ne vem kako to, po ednem kopitu složeni. Za potrjilo nate dva:

„J. N. R. J. Ovdí počiva tilo pokojne Mare ščeri Ivana Zovke. Priminu G. G. 1873.“ in drugi: „J. N. R. J. Ovdí počiva tilo pokojnoga Marka Dalere. Isti sin Marka Dalere, koi se udusio u teškoj Neretvi na 18. Lucia G. G. 1879.“ Muhamedani imajo grobove po svojih vrlih in po bližnjih holmih; Srbi pa na griči tik svoje cerkve.

V Mostaru nabaja se v frančiškanskem samostanu tiskarna, l. 1872 ustanovljena z velikim trudom od vrlega Franje Miličevića. V njej se je tiskalo največ šolskih in znanstvenih knjig, ki so zagledale v Hercegovini beli dan, pisane in zložene od blagih frančiškanov, ki vzdržujejo in vodijo v lastnej hiši šolo za dečke; za dekleta pa skrbje usmiljene sestre. Katoliške šole so mnogo bolje uredjene, kakor muhamedanske ali srbske. Redovniki so pridno spisovali primerne, naučne knjige, kakoršne so n. p. „Slovinski bukvar za nauk djece Hercegovačke. Pravopis za nižje učione katoličke v Hercegovini.

Račun za prvu in drugu godinu itd. Za samostanske latinske šole napisal je že imenovani vladika Angjeo Kraljevič slovnico latinsko: „Grammatica latino-illyrica. Romae 1863. Typis s. C. de propaganda fide“. Isti velemož je tudi izdal: „Zabava duhovna za dieu školsku. Uredio fra Angjeo Kraljevič biskup u Hercegovini. Mostar 1874 str. 16. 156. Nabral in sestavil je iz raznih knjižic, kakor sam piše, za ljubo mladino nauk, kako ima moliti in kaj hoče moliti; kaj je sveta meša in kako jo mora deca slišati. Za predgovor ali motto je posuel zlati nauk: „Fili! omnibus diebus vitae tuae in mente habeto Deum, et cave, ne aliquando peccato consentias. Sine! vse dni svojega življenja misli na Boga in glej, da nikdar ne privoliš v greh“. Tob, 4. (Dalje prih.)

Smešnica 13. Ko so v nekej vesi prvokrat z velikim novim zvonom zvonili, je neka starka rekla, da zvon ne brenči dosti. Nekdo izmed množice pa jej reče: Mati, le potrpite! Ko bo zvon tako star, ko ste Vi, bo že tudi dosti brenčal.

Srepež.

Razne stvari.

(Zahvalo) izrekata Laporska učitelja čast. g. J. Purgaju, provizorju, ki je šolskej bukvarnici daroval 60 knjižnic.

(Graških Slovencev) je na tisoče, vpisalo pa pri štetji samo okolo 500. Sedaj imajo društvo „Slovanska čitalnica“, ki šteje uže 43 članov. Namen je, Slovincem in spleh Slovanom družbenko središče prirediti, da vsak zna, kde jih naj poišče. Društveni prostori so v Pfarrgasse števil. 1 v II. nadstropji. Načelnik je g. dr. Ignacij Klemenčič, docent na vseučilišči.

(*Le Rogaca*) se nam piše, da je 9. t. m. oča Jož. Fric svojega malovrednega sina v jezi z nožem zabodel in usmrtil; 20. t. m. je pa nek hudobnež gozd na Donaškej gori užgal in 500 gl. škode naredil. Nek Romanus Sostara pošilja Rogaćanom grozivnih pisem, v katerih tirja 400 gl. Denarje mu ima prinesiti mož z bandero v roki, ob polnoči na Lupiški most, če ne, pa užge trg. V pol letu pogori Rogatec. Bahač pravi, da je Guzajev bivši tovariš. Žandarji in gasilci nimajo sedaj nič pokoja.

(*Dva Žganjepivca*) v Zabukovci za Celjem sta se meseca svečana t. l. v neke bajtici žganja napila, se šla metat, a podlegli Leopold Krainer, jezen, pobere kamen, ntolče Matevža Ribiča po glavi tako budo, da je ta v šestih dneh moral umreti.

(*Le Griž pri Celji*) se nam piše, da ljudje s sedanjim županom, pa tudi z njegovim tajnikom niso zadovoljni, prvi vleče 96 gl., drugi pa 180 gl. No, če niso zadovoljni, zakrivili so si sami, zakaj so pa tako volili.

(*Podoba dr. Bleiweisova*), 63 ctm. široko in 79 ctm. visoko v oljno-barvenem tisku, posneto po najnovejšem originalu ali portreji g. Ivana Frankeja, prodava po 4 gl. g. Peregrin Kajzel v Ljubljani, stari trg šte. 30.

(† *Umrli*) je gosp. Matija Terstenjak, priljubljen učitelj v Monsbergu, po devetmesečni hudej bolezni. Pogreba dne 12. t. m. udeležilo se je 22 učiteljev, ki so mu zapeli premilo nagrobnico. Hvala jim!

(*69 let star novomešnik*) je v Gradci bivajoči profesor Rudolf Hasert. O svojem času bil je protestantski pridigar. Ker je pa iskal resnico, jo je našel v katoliški Cerkvi, ter službo odložil in postal katoličan. Krivej veri slovo dala je potem še njegova gospa z otroci. Pred leti mu je umrla žena, a vdovec je kvaterne nedelje, 5. marca, prejel zakrament sv. reda. Tudi njegov sin je duhovnik že blizo 8 let.

(*G. Maričnika*) od sv. Lovrenca v puščavi izvlekli so mrtvega iz Drave in v Kamei pokopali.

(*Mrtvo dete*) našli so v Prohartovem vrtu pri sv. Antoniji na Pohorju. Psi so je izkopali in žrli, Mati zločiniteljica je baje neka dekla Fr. Kočnik.

(*Prestavljeni*) je sodnijski adjunkt Fr. Toplak k okrožnej sodnji v Celje, a v Slov. Bistrico Emanuel Wokaun, sin Celjskega Wokauna, pa zna toliko kakor nič slovenski.

(*Zlatov izkopali*) so na železnici v Pragarskem lani, 153 angleških, 5 ameriških in 1 španski zlat. Komu da so bili vropani in ondi zakopani, to še ni znano.

(*Pekar Ludvik Havranek*) ki je nedavno v Senarskem v Slov. goricah svojo mačeho ubil, bil je kot norljav spoznan in v norišnico Feldhovsko odpeljan.

(*Železnica Sisek-Doberlinska*) je se odprla dne 29. marca; ona je 49 kilometrov dolga.

(*V Trbovljah*) je kos premoga delavcu F. Borstnerju zlomil roko in nogo.

(*Le nemščina*) je na Štajerskem sodnijski jezik. Tako je razsodil plem. Waser v Gradci prilično pravde Blaža Sporina (po dr. Sernecu) zoper Tekauca (dr. Glantschnigg), ter tako sili slovenske odvetnike nemški uradovati, če tudi zastopane ali klijent besede nemški ne ume; § 19. osnovnih pravic baje ni ničesar pre naredil. V tej reči mora pomagati državni zbor!

(*Lastno dete*) umorila je dekla Ana Selič v Škofji vasi.

(*V Zidanem mostu*) je delavec z brega pal in si hrbtnec zlomil, da je moral umreti.

(*Na Prekmurskem*) blizu Kiseka je ves s 40 hišami pogorela.

(*Pogreb čast. g. Antona Žoharja*), župnika pri sv. Martinu v Rožni dolini, ki so vsled plućnega prisada dne 25. p. m. umrli, bil je 28. svečana prav sijajen. Vkljub slabim potom, ktere je toliko zaželeni dež prejšnji den jako razmočil, zbralo se je 18 duhovnikov iz treh dekanij, pokojnemu poslednjo čast skazat. Sprevod vodili so prečast. g. Fr. Juvančič, korar in dekan novo-cerkevski, nagrobnico govorili so velečast. gosp. župnik Kos, mrtvaško sv. mešo so pa peli Vitanski župnik, velečast. g. Bratanič. Daljši životo-pis tega vzornega duhovnika priobči „Slov. Gospodar“ v svoji prihodnji „Cerkveni prilogi.“ — Naj pokojni gospod počivajo v miru!

(*Vabilo*) k LIV. odborovi skupščini „Matiče Slovenske“ v soboto dne 1. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Bregu. Dnevni red: 1. Branje zapisnikov o LII. in LIII. odborovi seji. 2. Naznanila prvosedstva. 3. Tajnikovo poročilo o dobi od poslednje seje. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Nasvet g. odbornika Šukljeja o izdajanji učnih knjig za srednje šole. 6. Poročilo gospodarskega odseka: a) o društvenem letnem računu za 1881. in proračunu za 1882. leto; b) o knjigarskih cenah društvenih knjig; c) o tiskarskih ponudbah. 7. Odsekovo poročilo: a) o premembri društvenih pravil in b) o dopisu društva „Narodni dom“. 8. O družih predlogih za letošnji redni veliki zbor. 9. Posamezni nasveti. Z ozirom na veliko važnost in obilico tvarine naj gospodje odborniki blagovolijo sniti se točno in v polnem številu. Pismene nasvete je poslati o pravem času.

(*Razpisane*) so fare: Sv. Ilj do 20., Brežice do 18., Vuberje do 20., Šmartno do 11., Loka do 25., Fram do 24. aprila, Št. Jedert do 2. maja.

(*C. k. okrajni glavar ptujski*) dobil je vsled pritožbe okrajnega zastopa nalog okrajni šolski svet redno sklicavati k sejam a ne brez njega ukazovati.

(*Lepa svečanost*) vršila je se v Studenicah na čast godovanja župnika č. g. Altmanna dne 19. t. m. Streljalo je se iz možnarjev, muzika je svirala in župan je se zahvalil v imenu srenje za mnogozaslužno delovanje blagega župnika, ki je

nedavno ponudene mu dekanijske administracije ni hotel zaradi starosti prevzeti.

(*Graška hranilnica*) je darovala farni šoli Dol pri Hrastniku 200 fl. Bog blagoslovi nje delovanje, ker se tudi vbozega Lazarja spominja.

(*Slovensko prošnjo*) za jednakopravnost slovensčine poslala je tudi srenja Jezero, prva na Koroškem. Slava!

(*Spremembe v Lav. škofiji*.) Č. g. dr. Anton Suhač postal je stolni vikar in beneficijant č. g. dr. Feuš pa stolni kaplan; za novega stolnega kaplana namenjeni č. g. Marko Črnko je nevarno zbolel.

Loterijske številke:

V Gradci 24. marca 1881: 85, 32, 11, 35, 8.

Na Dunaji " " 15, 83, 33, 72, 8.

Prihodnje sročkanje: 8. aprila 1882.

1—2

Zahvala.

Dozvoljujem si generalnej agenciji ogersko-francoške zavarovalne družbe na delnice v Gradci, v Radeckijevej ulici šte. 8, za hitro in jako točno pregledanje in izplačanje storjene škode pri požaru dne 10. t. m. izreči dolžno zahvalo pa tudi rada ovo družbo vsem, ki hočejo kaj zoper ogenj zavarovati, najtoplejšje priporočim.

Občina: gornja Grajena pri Ptuj

dne 15. marec 1882.

Ana Vohel.

Javna zahvala.

Na velezasluzno posredovanje preblagorodnega gospoda Ferdinanda Haas-a, c. k. namestnijskega svetovalca in okrajnega glavarja Celjskega je dobil krajni šolski svet v Šmartnem pri Gornjem gradu od slavne Štajerske hranilnice v Gradci, v pomoč stavbe nove šole znameniti dar „pet sto štirideset i dva“ goldinarja, za kateri dar se podpisani v imenu celega krajnega šolskega sveta omenjenemu gospodu priporočevalcu in slavnej Štajerskej hranilnici v Gradci najtoplejšje zahvaljuje.

Krajni šolski svet v Šmartnem pri Gornjem gradu,

dne 22. sušeca 1882.

Načelnik:

Jožef Bastel.

Mežnarsko in organistovsko

sluzbo želi nastopiti človek od mladega pri cerkvi, oženjen, zdrav in čvrst, poseben umetnik v orgljanji in petji. Tudi zamore biti kot kapelnik, ker razume vsako muzikalno orodje rabiti, in na vsako podnk deliti. Dobrih spričeval ima pokazati. Več se izvé pri gospodu dekanu v Rogaci. 2—3

Vabilo

v občni zbor društva, ki namerava postaviti poslopje za okrožno sodnijo v Mariboru.

Zborovalo se bode dne 3. aprila t. l. zvečer ob 8. uri v Kasinu, I. nadstropje, v jedilni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo o delavnosti odborovi,
2. poročilo g. denarničarja,
3. volitev novega odbora,
4. volitev preglednikov računa,
5. volitev treh članov, ki imajo podpisati zapisnik,
6. predlogi članov.

Odbor.

Oglas in javna zahvala.

Dozvoljujem si tovarišem in prijateljem svojega brata

Alojzija Rajšpa,

bivšega učitelja v Veržeji,

naznaniti, da se je ta po 14dnevni bolezni 15. sušca t. l. v večnost preselil. — Kateri so mu zadnjo pot posodili, tem izrekam najizkrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem še č. g. župniku, na katerih privabilo so se udeležili slovesnega pogreba tudi 3 tuji čč. gg. duhovni in okolo 22 učiteljev, ki so iz sočutja do revne udove vsi brezplačno cerkvene obrede opravljali. Bog jim plati!

Matevž Rajšp,

naučitelj pri sv. Juriji v Slov. gor.

Podpisani daje na znanje, da so njegova mati, gospa

Marija Schiker,

bivša posestnica pri sv. Marjeti na Pesnici umrla dne 29. marec t. l. ob 5. uri zjutraj po kratkej bolezni, stari 79 let.

Slovesni pogreb bode v petek dne 31. marec ob 3. uri popoldne. Zadušne sv. meše bodo se brale v soboto dne 1. aprila t. l. ob 7. uri v farnej cerkvi sv. Marjete na Pesnici.

Rajna se priporočuje pobožnemu spominjanju.

Jožef Schiker.